

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 08.07.2016 р.

м. Львів

№ 13/03- 28 рк/к

ТзДВ «Червоноградське АТП 14628»
80102, Львівська обл., м. Червоноград,
вул. Св. Володимира, 113

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

(у порядку статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції»)

На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 31.05.2016р. № 5-01/4957 д-6 (вх. від 01.06.2016р. ЕП № 14/97-Т), Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) прийняло до розгляду депутатський запит депутата Львівської обласної ради В. Ткачика від 25.05.2016р. № 368 (далі - Заявник) щодо порушення перевізником ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» законодавства України на ринках пасажирських перевезень автомобільним транспортом загального користування (міжнародному, міжобласному, приміському внутрішньообласному та міському) а також, на ринку надання ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» автостанційних послуг на автостанції у м. Червоноград Львівської області (не укладення ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» із перевізником ПП «Авто-Транс-Сервіс» договорів на станційне обслуговування автобусів, які здійснюють приміські внутрішньообласні пасажирські перевезення на маршрутах сполученням: «Хлівчани - Сокаль», «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль»).

Для з'ясування обставин, наведених у вказаному запиті, Відділення надіслано ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» вимогу про подання інформації від 06.06.2016р. № 13/03-471.

За результатами розгляду відомостей, отриманих від ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» листом від 27.06.2016р. № 2/189 (вх. від 01.07.2016р. № 8-1147), Відділенням встановлено таке.

Відповідно до Свідоцтва про атестацію автостанції «Червоноград» (адреса: Львівська обл., м. Червоноград, вул. Сокальська, 3) від 08.08.2011р., занесено до переліку атестованих автостанцій за № 0263, автостанція відповідає «третьому» класу та належить ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» (адреса: Львівська обл., м. Червоноград, вул. Св. Володимира, 113).

Свідоцтво видане на підставі протоколу обстеження від 29.07.2011р. № 263, строк дії з 08.08.2011 року до 07.08.2016 року.

Відповідно до Свідоцтва про право власності на нерухоме майно від 10.01.2011р., нежитлова будівля автостанції за адресою м. Червоноград, вул. Сокальська, 3, знаходиться у приватній власності ТзДВ «Червоноградське АТП 14628».

Організація надання автостанційних послуг пасажиром та перевізникам на маршрутах внутрішньообласного сполучення на автостанції третього класу у м. Червоноград покладається на ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» згідно відповідного Договору № 8 від 04.11.2011 року про організацію надання автостанційних послуг пасажиром та перевізникам на маршрутах внутрішньообласного сполучення, укладеного з Управлінням розвитку інфраструктури Львівської обласної державної адміністрації.

Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та «Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку», затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02 №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за №317/6605, Відділенням проведено аналіз становища ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» на ринку надання автостанційних послуг пасажиром та перевізникам.

Об'єктом аналізу виступає:

Суб'єкт господарювання - ТзДВ «Червоноградське АТП 14628», що здійснює свою діяльність на ринку надання автостанційних послуг, які надаються пасажиром та автомобільним перевізникам при здійсненні перевезень пасажирів на регулярних автобусних маршрутах загального користування, що пролягають через автостанцію «Червоноград» у м. Червонограді (адреса: Львівська обл., м. Червоноград, вул. Сокальська, 3), яка є власністю ТзДВ «Червоноградське АТП 14628».

Товар та товарні межі ринку.

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Пунктом 5.1. Методики - товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Відповідно до статті 36 Закону України «Про автомобільний транспорт» автостанції (автовокзали) надають автомобільним перевізникам, які здійснюють перевезення пасажирів на договірних умовах послуги, пов'язані з відправленням та прибуттям автобусів згідно з розкладом руху. Так, до обов'язкових послуг, що повинні надаватися автостанціями автомобільному перевізнику, належать: продаж квитків; організація прибуття та відправлення автобуса з облаштованих платформ; інформування водія щодо умов дорожнього руху на маршруті. А до обов'язкових послуг, що повинні надаватися автостанціями пасажиром, належать: продаж квитків; користування приміщеннями для чекання поїздки, облаштованими місцями для сидіння; можливість користування громадськими вбиральнями; інформування щодо розкладу руху автобусів та вартості поїздки.

Автостанційні послуги - це комплекс послуг, для надання яких створені спеціальні об'єкти транспортної інфраструктури - автостанції.

Отже, товаром є обов'язкові автостанційні послуги, які надаються автомобільним перевізникам при здійсненні перевезень пасажирів на регулярних

автобусних маршрутах загального користування, що пролягають через автобусну станцію «Червоноград» у м. Червоноград у Львівській області та ті, які надаються пасажиром, що користуються послугами вищевказаних автомобільних перевізників.

Перелік споживачів.

Споживачами автостанційних послуг є автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на регулярних автобусних маршрутах загального користування, що пролягають через автобусну станцію «Червоноград» у м. Червоноград Львівської області та пасажирів, що користуються послугами вищевказаних автомобільних перевізників.

Територіальні (географічні) межі ринку.

ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» надає автостанційні послуги в межах однієї автостанції «Червоноград» по вул. Сокальська, 3 у м. Червоноград, Львівської області, яка обслуговується даним Товариством, що виключає можливість пасажиром, які користуються маршрутами в напрямках, які обслуговує Товариство та за якими закріплена паспортом маршруту перевізника автостанція, з якої цей перевізник здійснює відправлення свого транспортного засобу та даним перевізникам, отримувати обов'язкові автостанційні послуги від інших суб'єктів господарювання.

Отже, територіальними межами ринку автостанційних послуг є територія автостанції «Червоноград» за адресою: по вул. Сокальська, 3 у м. Червоноград, Львівської області, на якій здійснює діяльність ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» та яка входить в структуру і є власністю Товариства.

Часові межі ринку.

Часовими межами ринку автостанційних послуг, які надаються автомобільним перевізникам при здійсненні перевезень пасажирів на регулярних автобусних маршрутах загального користування, що пролягають через автобусну станцію «Червоноград» є період: 2015 рік та з 01.01.2016 року до 08.07.2016 року, проміжок часу, протягом якого незмінними залишалась структура ринку.

Бар'єри вступу на ринок автостанційних послуг.

Діяльність суб'єктів господарювання, що надають автостанційні послуги, регулюється, зокрема, такими нормативно - правовими актами:

- Законами України «Про автомобільний транспорт»;
- Постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997р. №176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» (зі змінами, в редакції постанови КМУ від 13.06.2012р. №528), (далі - Правила №176);
- Наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.09.2010р. №700 «Про затвердження Порядку регулювання діяльності автостанцій» (зі змінами та доповненнями) , в редакції Наказу Міністерства інфраструктури від 15.11.2013р. №923), (далі - Порядок №700).

Адміністративні бар'єри.

Відповідно до пункту 111 Правил №176, відкриття та закриття автостанції здійснюється в установленому законодавством порядку за рішенням органів місцевого самоврядування.

Згідно з пунктом 112 Правил №176, автостанції підлягають атестації на відповідність кількості та якості послуг, що надаються пасажиром та перевізникам, в установленому Мінінфраструктури порядку.

Відповідно до пункту 1.3 Порядку №700, умовою функціонування автостанції як суб'єкта надання автостанційних послуг є наявність свідоцтва про атестацію.

Відкриття автостанції передбачає (пункт 1.4 Порядку №700):

- розроблення та затвердження власником автостанції паспорта автостанції;

- проведення за зверненням власника до Укртрансінспекції України обстеження автостанції;
- включення автостанції до переліку атестованих автостанцій, який ведеться Укртрансінспекцією України;
- видачу свідоцтва про атестацію автостанції.

Економічні бар'єри.

Аналізуючи економічні бар'єри вступу на ринок автостанційних послуг, встановлено, що витрати суб'єкта господарювання, який має намір відкрити автостанцію, на пряму залежать від класу автостанції.

Наприклад, відповідно до Порядку №700, створення автостанції найнижчого п'ятого класу потребує витрат на облаштування, зокрема, однієї квиткової каси, не менше однієї платформи для прибуття/відправлення автобусів, посадки/висадки пасажирів, трьох облаштованих місць для сидіння пасажирів з метою очікування поїздки.

Водночас, створення автостанції першого класу є більш витратним, враховуючи вимоги по сімнадцяти позиціях, затверджених Порядком №700, яким має відповідати автостанція для забезпечення відповідного обсягу та якості автостанційних послуг.

Також, до економічних бар'єрів слід віднести необхідність капіталовкладень у будівництво сучасних автостанцій I-III класів, наявність попиту споживачів на послуги автостанцій, який безпосередньо пов'язаний із попитом на послуги автобусних перевезень пасажирів у відповідному населеному пункті (районі чи регіоні).

Тобто, вищенаведене свідчить про наявність суттєвих бар'єрів для вступу на ринок автостанційних послуг нових учасників за короткий термін.

Аналіз структури ринку та визначення частки на ринку.

Відповідно до пункту 1.4 Порядку №700 передбачено, що відкриття автостанцій (автовокзалу) передбачає: розроблення та затвердження власником автостанції паспорта автостанції, проведення за зверненням власника до Укртрансінспекції України обстеження автостанції, включення автостанції до переліку атестованих автостанцій, який ведеться Укртрансінспекцією України та видачу свідоцтва про атестацію автостанції.

Автобусна станція «Червоноград» у м. Червонограді відповідає третьому класу і занесена до переліку атестованих автостанцій за № 0263.

Відповідно до статті 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.

При цьому, на конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами маршрутів, які містять схему маршруту із зазначенням автостанцій з яких перевізник буде здійснювати відправлення транспортних засобів та через які пролягає його маршрут.

Крім того, відправлення чи прибуття автобусів приміських, міжміських та міжнародних автобусних маршрутів загального користування здійснюється тільки з автостанцій, а в разі їхньої відсутності – із зупинок, передбачених розкладом руху (стаття 32 Закону України «Про автомобільний транспорт»).

Власники автостанцій зобов'язані укласти договір з автомобільним перевізником, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, які пролягають через їхні автостанції, за умови наявності у перевізника договору з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування про організацію перевезення на автобусних маршрутах загального користування чи дозволу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на обслуговування маршрутів загального користування.

В результаті, за перевізником, якого визнано переможцем конкурсу на певному маршруті, закріплюється визначена паспортом маршруту автостанція, з якої цей перевізник здійснює відправлення свого транспортного засобу.

Таким чином, враховуючи наведене, ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» надає автостанційні послуги, в межах автобусної станції «Червоноград», що виключає можливість перевізникам, які здійснюють регулярні пасажирські перевезення на приміських, міжміських внутрішньообласних маршрутах загального користування, та пасажиром отримувати вказані послуги від інших суб'єктів господарювання.

Отже, враховуючи зазначене, ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» є єдиним суб'єктом господарювання, що має право надавати обов'язкові автостанційні послуги перевізникам та пасажиром (в межах території автобусної станції «Червоноград» по вул. Сокальська, 3 у м. Червоноград, Львівської області).

Відповідно до Методики та абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» протягом періоду: 2015 рік та з 01.01.2016 року до 08.07.2016 року в межах автобусної станції «Червоноград» (адреса: Львівська обл., м. Червоноград, вул. Сокальська, 3) містить ознаки монопольного (домінуючого) на ринку автостанційних послуг, які надаються пасажиром та автомобільним перевізникам, при здійсненні перевезень пасажирів на регулярних автобусних маршрутах загального користування, що пролягають через автостанцію Товариства, із часткою 100 відсотків.

Пунктом 5.3. Порядку №700 зазначається, що Власник автостанції зобов'язаний укласти з перевізником договір про надання послуг автостанції за наявності у перевізника договору про організацію перевезень на автомобільних маршрутах загального користування з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною чи районною державною адміністрацією або дозволу Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті на перевезення пасажирів на маршруті загального користування, розкладом руху якого передбачено заїзд на автостанцію власника.

Листом від 27.06.2016р. № 2/189 (вх. від 01.07.2016р. № 8-1147) ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» повідомило Відділення, що:

«ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» укладено договори на автостанційне обслуговування на території АС Червоноград із 19 перевізниками.

ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» відмовило ПП «Авто-Транс-Сервіс» в укладенні Договору на станційне обслуговування на маршруті сполученням «Хлівчани - Сокаль» на АС Червоноград у зв'язку із тим, що вказаний перевізник не надав необхідних документів для укладення договору, а саме, діючого розкладу руху на маршруті, затвердженого Замовником перевезень, тобто, Сокальською районною державною адміністрацією Львівської області.

Стосовно маршрутів сполученням «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль» перевізник ПП «Авто-Транс-Сервіс» взагалі не звертався про укладення договору на автостанційне обслуговування».

Не укладення ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» із перевізником ПП «Авто-Транс-Сервіс» договорів на станційне обслуговування автобусів, які здійснюють приміські внутрішньообласні пасажирські перевезення на маршрутах сполученням: «Хлівчани - Сокаль», «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль», є порушенням вимог Порядку №700, що може призвести до ущемлення інтересів перевізника та пасажирів, що будуть здійснювати проїзд автобусами на вказаних маршрутах.

Такі дії ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання автостанційних послуг із перевізником ПП «Авто-Транс-Сервіс» (не укладення Товариством із перевізником ПП «Авто-Транс-Сервіс» договорів на автостанційне обслуговування автобусів, які здійснюють приміські внутрішньообласні пасажирські перевезення на маршрутах сполученням: «Хлівчани - Сокаль», «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль», що не відповідає вимогам Порядку № 700), що може призвести до ущемлення інтересів даного перевізника та пасажирів, що будуть здійснювати проїзд автобусами на вказаних маршрутах), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

У зв'язку із вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цього порушення, Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» обов'язкові для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, що містять ознаки порушення ТзДВ «Червоноградське АТП 14628» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання автостанційних послуг перевізнику ПП «Авто-Транс-Сервіс» (не укладення Товариством із перевізником ПП «Авто-Транс-Сервіс» договорів на автостанційне обслуговування автобусів, які здійснюють приміські внутрішньообласні пасажирські перевезення на маршрутах сполученням: «Хлівчани - Сокаль», «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль», що не відповідає вимогам Порядку № 700), яка може призвести до ущемлення інтересів даного перевізника та пасажирів, що будуть здійснювати проїзд автобусами на вказаних маршрутах), що було б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Вжити заходи щодо усунення причини появи ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладених у пункті 1 даних Рекомендацій шляхом укладення із перевізником ПП «Авто-транс-сервіс» договору на автостанційне обслуговування автобусів, які здійснюють приміські внутрішньообласні пасажирські перевезення на маршрутах сполученням: «Хлівчани - Сокаль», «Карів - Сокаль ч/з Піддубне», «Ванів - Сокаль».

3. Повідомити про виконання Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України у 2 - ох місячний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів

Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії

А. Басараба